

Edinburghi professor: Eesti idufirmade tehnoloogiat on riigist liiga lihtne välja viia

5 aastat tagasi Autor: [AM](#)

Pildil olevad puhkajad Bahamal ei pruugi olla idufirmade müügiga seotud. Foto: (CC) Robin Smith / Pixabay

Edinburghi ülikooli professor [Umit Bititci](#), kelle väljatöötatud mudeliga on kümnete ettevõtete väärtus kordades ja sadades miljonites kasvanud, hoiatas, et idufirma müümine viib välja nii kontrolli tehnoloogia üle kui väärtuse Eesti majandusele.

Ettevõtuskõrgkoolis Mainor avaliku loengu andnud Umit Bititci sõnul on idufirmade seas maailmas laialt levinud strateegia uus lahendus kiiresti valmis teha, maha müüa ja siis Bahamale kolida. “Tegelikult oleks vaja ettevõtet edasi arendada, et see tooks nii omanikele ja kohalikule majandusele pikaajalist tulu,” rääkis Bititci.

“Väikesele majandusele on idufirmas enamusosaluse müümine suur risk, sest koos sellega müüakse välja ka innovatsioon ja uus tehnoloogia. Suur firma neelab idu alla ning sellega kaob ettevõtte kohalikust majandusest tihti ära. Rahvusvahelise suurfirma jaoks oleks näiteks Taxify ostmise käevarjus, aga väikeriigi majandusele on sellised ettevõtted eluliselt olulised,” ütles Bititci ja lisas, et kui innovaatilised tehnoloogilised lahendused varases staadiumis ära müüakse, jäävad uued Intelid ja Microsoftid sündimata.

Professori sõnul on tänapäeva majanduses eriti oluline tasakaal globaalse ambitsiooni ning kohaliku kasu vahel. “Idufirmade seas levib eufooria kui suudetakse osalus kõrge hinnaga maha müüa, aga sellega kaotatakse ka arendatud tehnoloogia üle kontroll. Ideaalis peaks vähemalt ettevõtte peakontor asutamise riiki jääma, mis pakuks kõrge lisaväärtusega tööd ja toodaks globaalsele turule müüdnud toodangult kasumit.”

Bititci sõnul tegutsevad üldiselt idufirmad suures osas IT-sektoris, mis on küll tasuv ja perspektiivikas, aga sellist tehnoloogiat on väga lihtne asutamise riigist välja viia.

“Tarkvaratootmisele pannakse liiga palju ootusi ja vähe asutatakse reaalseid tootmisettevõtteid. Kuigi vahepeal arvati, et arenenud riigis pole tootmisettevõttele kohta, siis praeguseks on laiem trend traditsioonilise tootmise Euroopasse tagasi toomine, mida toetab neljas tööstusrevolutsioon ehk tarkade masinate kasutamine. Kõik inimesed lihtsalt ei saa kõnekeskuses või kingapoes töötada,” pööras Bititci ja lisas, et füüsilist tootmisettevõtet on ka oluliselt raskem ja ka kallim riigist ära viia.

“Hiinlased ostsid Volvo ära, aga arendus ja tootmine jätkub endiselt Rootsis. Samamoodi peab tootmine jääma ka Eestis alles, sest see loob töökohti. Ühe tootmisega seotud töökohaga kaasneb vähemalt kaks töökohta teeninduses,” tõi Bititci näite.

- [Uudised](#)
- [Lahendused](#)